

Udgivet 07.12.2023

Manglende viden er en stopklods for mere økologisk frugt og grønt

En rundspørge blandt fremtidens fødevarerproducenter samt en række interviews med nuværende producenter afslører, at manglende viden er en barriere for at øge en dansk produktion af økologisk frugt og grønt.

Af Linda Michelle Handrup, Simon Møbjerg Sørensen

I dag anvendes kun 0,34 % af det dyrkede areal i Danmark til at producere frilandsgrønsager. Samtidig er vi det land i Europa, der importerer mest frugt og grønt fra andre lande. Den danske produktion af frugt og grønt skal øges, hvis man vil reducere landbrugets klimaaftryk ved at producere flere plantebaserede fødevarer i stedet for foder til husdyr i fremtiden.

I projektet "Mere økologisk frugt og grønt: En robust produktion af fødevarer" har Innovationscenter for Økologisk Landbrug undersøgt, hvilke barrierer der forhindrer en øget dansk produktion af økologiske frugter og grønsager. Til formålet er lavet en spørgeskemaundersøgelse blandt landbrugsskoleelever og udført en række interviews med nuværende producenter og grossister.

Producenter mangler viden

Nu foreligger resultaterne af undersøgelserne, og det, der springer i øjnene, er fraværet af viden. De nuværende producenter oplever, at der mangler viden om og forståelse for produktionsvilkår hos aftagere og forbrugere. Mens den kommende generation af fødevarerproducenter har fået 'intet' eller 'for lidt' viden om grøntsagsproduktion i deres uddannelsesforløb.

Svarene blandt landbrugsskoleeleverne viser, at planteavl ligger på førstepladsen, når de bliver spurgt, hvilken produktionsform de vil foretrække at have i fremtiden, hvis de får deres eget landbrug. Her svarer 49 % planteavl, mens 31 % svarer husdyr og kvæg, 26 % svarer en kombination af planteavl og husdyr, og 19 % svarer gartneri.

- Grøntsagsproduktion har interesse hos landbrugseleverne, men der er altså 60 % af respondenterne, der svarer, at de savner viden. De har brug for noget mere. Samtidig peger vores interviews på, at der er behov for mere dialog og forståelse mellem forskellige led i værdikæden. Særligt mindre, lokale

producenter kan blive udfordret af krav om alsidighed og mængder, siger Nina Preus, der er forbrugersociolog hos Landbrug & Fødevarer og forfatter til undersøgelserne.

I interviewene med de nuværende producenter bliver der sagt, at der er sket et markant tab af madkundskab de seneste 10 år, og at opfattelsen af kvalitet er lig med ensartethed. Det udfordrer producenterne, at aftagerne og forbrugerne ikke har den nødvendige viden om produktionsvilkår.

Viden skal følge viljen til grøn omstilling

I Innovationscenter for Økologisk Landbrug vil man gøre alt for at stille mere viden til rådighed. Det siger Casper Laursen, der er teamleder for Planter og jord:

- Vi hæfter os ved, at der er en vilje i den næste generation til at satse på planteproduktion og på den grønne omstilling. Det er et godt grundlag for at få flere grøntsager ud på de danske marker. En forøget produktion kan i sig selv være med til at skubbe til viden i hele værdikæden, og hvis både efterspørgslen, afsætningsmulighederne og prestigen ovenikøbet følger med, har vi grundlaget for at skabe forandring. Når det er sagt, er det vores pligt at stille al den viden til rådighed, som vi samler sammen, så vi giver de bedste betingelser for, at den økologiske grøntsagsproduktion kan blomstre.

Læs rapporterne med indsigter fra de to undersøgelser:

Indsigter fra spørgeskemaundersøgelse blandt fremtidens fødevarerproducenter (pdf, 20 s.) (/media/d31ijw3q/indsigter-fra-spoergeskemaundersoegelse-blandt-fremtidens-foedevareproducenter.pdf)

Indsigter fra kvalitative interviews med producenter og aftagere af økologiske frilandsgrøntsager (pdf, 10 s.) (/media/w0abowjv/indsigter-fra-kvalitative-interviews-med-producenter-og-aftagere-af-oekologiske-frilandsgroentsager.pdf)

Om undersøgelserne:

108 respondenter har svaret på spørgeskemaet. Deltagerne er elever på EUD- og EUX-forløb, samt studerende på uddannelserne til produktionsleder og agrarøkonom. 44 % af respondenterne er på grundforløbet.

Ni kvalitative interviews er gennemført. Seks af dem er med producenter. Tre af dem er med grossister.

Undersøgelserne er udarbejdet for Innovationscenter for Økologisk Landbrug som en del af projektet "Mere økologisk frugt og grønt: En robust produktion af fødevarer", der er finansieret med midler fra Fonden for økologisk landbrug og har til formål at skabe fagligt og dyrkningsmæssigt grundlag for en øget produktion af frilandsgrøntsager hos økologiske planteavlere og gartnere.

Fonden for **økologisk landbrug**

For mere information

Malene Hangstrup Kræfting

Konsulent

Omlægning til økologi, planteproduktion

+45 30 62 58 52

malk@icoel.dk

Casper Laursen

Teamleder, specialkonsulent

Recirkulering, gødskning, planteproduktion

+45 30 26 06 56

casl@icoel.dk